

Előfizetési díj:

Egész évre .... 4 frt
Fél évre .... 2 frt
Negyed évre .... 1 frt

Egyes szám ára 20 kr.
(Kapható a kiadó-hivatalban.)

A lap szellemi részét
illető közlemények a
szerkesztőséghez (V.,
Dorottya-utca 13.sz.)
címzendők

ÉRDEKEINK

Magyarországi borbélyok, fodrászok, paróka-készítők, hajkereskedők és illatszerek szakközlönye

A budapesti borbély, fodrász és paróka-készítő ipartestület, a budapesti borbély és fodrász betegsegélyző és temetkezési egyesület, a budapesti fodrász és borbély társaskör s a budapesti fodrászsegédek betegsegélyző pénztárának hivatalos közlönye

Laptulajdonos
és felelős szerkesztő:

BREITFELD ALAJOS

Szerkesztőség:
V., Dorottya-utca 13.

Kiadó-hivatal:
V., Dorottya-utca 13.

Hirdetéseket felvesz
a kiadó-hivatal,
Haasenstein és Vogler
(Jaulusz és Társa) V.,
Dorottya-utca 12 és
Eckstein Bernát, V.,
Füredi-utca 4.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én

Előfizetési felhívás!

Lapunk fennállásának III. negyedébe lépve, igen tisztelt szaktársainkhoz fordulunk, hogy lapunkat, mely fennállása óta mindenkoron iparunk érdekeinek a megvédéséért s ez által iparunk előmozdításáért küzdött, újból pártfogolni szíveskedjenek.

Felkérjük az igen tisztelt szaktársainkat, hogy kollegáik körében lapunkat pártolón terjeszteni szíveskedjenek, mert ez által nem nekünk, hanem az összességnek s annak az ügynek teszünk szolgálatot, a melynek előmozdítására mindnyájunknak törekedni kell.

Minden t. szaktársaink által gyűjtött 5 előfizető után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Igen tisztelt előfizetőink részére a Helyeszközlő rovat, az eladási rovat kivételével, teljesen díjtalanul rendelkezésükre áll.

Az előfizetési díjak legezélszerűben postautalványon kiadóhivatalunkba V., Dorottya-utca 13. szám küldendők.

Tisztelettel

a kiadóhivatal.

Az iparosok parlamentja.

Az 1884. évi XVII. törvényzikk (ipartörvény) életbe lépett óta a napokban zajlott le Miskolcra a hazai ipartestületek III. kongresszusa oly napirenddel, melynek egyes pontjai igazán életbe vágó kérdéseket tartalmaztak. A többek között a képesítés kimutatásának tökéletessé tétele; az iparigazolványok kiszolgáltatása körüli eljárás oda módosítása, hogy az igazolvány kiadása csakis az illetékes ipartestület előző értesítése és meghallgatása után történjék meg; a tanonczügy rendezése stb.

Ha tudjuk, hogy az itt felsorolt három pont mily fontossággal bír különösen a mi szakmánkra nézve, akkor sejtelnünk lehet az ily kongresszusok létjogáról, sőt szükséges voltukról is. Igaz, hogy ezen tanácskozások csak akadémikus értékkel bírnak, csak kérelmezni tudnak; de mert minden egészséges mozgalom alólól fölfelé kell hogy történjék; ha továbbá az ott megforduló korifeusaink (Ráth Károly, Mudrony Soma, Gelléri Mór, Dr. Horváth János stb.) valódi hivatását követik, azt. t. i., hogy mint a középosztály védői szerepeljenek, akkor örömmel tekinthetünk egy-egy ily kongresszus színhelye felé. Mert mi a képesítéshez kötött ipar teljes életbe léptetésének értelme és végcélja? Legjobb tudomásunk szerint: az iparos osztály, tehát a középosztály nimbusának emelése! S miután a törvényhozásban nem vagyunk kellőleg képviselve, kettős feladat vár az iparos osztály vezetőire. Mily becses okmány volt egykor a mesteri oklevél s mivé lett a korlátlan iparszabadság idejében? A nagy tőke viszi most a főszerepet, a tanult mester pedig a tőkének napszámosa. Ennélfogva azon úton haladunk, hogy, mint az Angolhonban már is megvan, csak gazdag és szegény osztály: fog létezni, a középosztály pedig eltűnik majd a társadalom egészéből és keletkezik egy egész speciális osztály, az önálló mester-szociáldemokraták osztálya. A kikből talán anarchisták nem lesznek, de természetes hivatásuktól, a társadalmi két szélső faktor természetes kapcsának képezésétől meg lesznek fosztva örökre.

Ennek meggátálása tehát a feladat; és pedig különféle okoknál fogva. Először is még nincs késő, mert hála Istennek, nálunk a középosztály elég erős, elég intelligens arra, hogy helyét a társadalom keretében betöltse még hosszú időre.

De addig tétlenül maradnunk nem szabad. A jelen ipartörvény oly hézagos, az abban letett csekély vívmányok pedig az álliberalizmus terrorizálása következtében oly kérdések, hogy önkéntelenül is azon kérdés merül fel minden nap: mire valók tulajdonképpen az ipartestületek? Hisz a kontároktól nemcsak, hogy meg nem szabadítottak, de sőt azok még mindjobban szaporodnak. A segédügy csak úgy áll, mint állott ezelőtt és a tanonczügy? ez pláne még oly silány, hogy ehhez szó sem fér. De azért a testületek fenntartása jelentékeny terhet ró az iparosok vállára és ez talán az ipartörvény alapján szerzett vívmányok közül a legmaradandóbb.

Igy állván a dolgok, ugyancsak nem marad egyéb hátra, mint a törvény rossz szakaszainak módosítására való szívós törekvés s ha vezéreinknek feladatuk, missziójuk becsületes és helyes teljesítése lebeg szemünk előtt, nem kételkedünk abban, hogy szellemük, munkásságuk teljes erejét ezentúl kizárólag ezen cél elérésének fogják szentelni.

Osztrák bajtársaink és szomszédaink már sokkal messzebbre tartanak mint mi, s nem tudjuk, azért-e, mert ott oly közös és tekintélyes intézmény, mint a hazai országos iparegyesület nálunk — hiányzik; ennél fogva a testületek saját hatáskörükben kénytelenek eljárni; hogy ez okból értek el már odáig, elég az hozzá, Bécs városában e nyár folyamán országos iparszaktanácskozmány működött, egy a parlament által kiküldött választmány vezetése mellett, melynek hatása elmaradhatatlan lesz, miután ebből kifolyólag az osztrák parlament már a legközelebbi ülészakában e kérdéssel foglalkozni kénytelen lesz s tapasztalásból tudjuk, hogy az iparosságnak kívánságai nagy része ott teljesülni fog.

A „Neue Wiener Friseur-Zeitung“ e tárgyról a következőket közli:

„Az 1893. évi márczius 22-én választatott meg az osztrák képviselőház által a permanens ipar-választmány, mely a működését május 24-én kezdte meg. Ausztriának minden egyes országból összesen 365 küldött hallgattatót ki, kik nyilatkozataikban, különösen az ipartestületi képviselők, bámulatos egyöntetűséggel deponáltak az 1893. évben Grácban tartott iparoskongresszus és a Bécsben ugyanabban az évben összejött első osztrák fodrász-kongresszus határozatai értelmében. A Manchester-liberalisok, a szociáldemokraták és a többi iparososztály-elleneségek a korlátlan iparszabadság híveinek vallották magukat, azon célú követve, hogy a középosztály eltűnését ezzel mindjobban sietessék. Ot heti működés után e szaktanácskozmány augusztus 10-én befejeztett. Az összegyűjtött dús anyag össze fog állíttatni és tanácskozás és határozathozatal végett a parlamentnek fölterjesztetni. Az iparos-párt követeléseinek egyes pontjainál ki fog tűnni, hogy az előlotti szavazások alkalmával hány és melyik képviselő fáradozik majd az iparos osztály elég mérsékelt kívánatainak érdekében. A szavazás, illetve ennek eredménye pedig útmutatóul fog szolgálni az iparos-választóknak a jövőben megejendő képviselőválasztások dolgában. És ha akkor az iparos osztály vállalva fog küzdeni, senkisé nem lesz képes arra, hogy ebbeli igazságos követeléseinek gátat vessen . . . Tehát még egyszer: tartások össze szilárdan, legyetek szívós kitartással, a küzdelem esélyei kedvezően állanak, a siker el nem maradhat!

A képviselőház iparszaktanácskozmány eszmécsere alkalmából legyen szabad egy kis eltérés, hogy az egyes küldöttek nyilatkozataiból egyetmást ismertessünk. Az iparos-párt kiküldötteinek nagyobb része az ipartörvény alkalmazásának

azon módja felett panaszkodtak, melyet a hatóság hivatott közegei követnek, ez által az iparosság zömének neheztelését hangoztatva. És tényleg; ha látjuk, miképpen járnak el az iparhatóság legtöbb közegei az ipartörvény alkalmazásában, nem zárkozhatunk el azon látszattól, mintha még a korlátlan iparszabadság idejében élnénk. Azon panaszok, melyeket a képesített iparosok az iparigazolványok kiadása fölött hangoztatnak, nagyon számosak és azt hiszem — mondja Schneider képviselő a márczius 14-én a képviselőházban tartott beszédekben — hogy a törvény maga nem is volna oly rosszul csinálva, ha nem a törvény kétértelmű szövegezése folytán annak alkalmazásában oly különös eljárás kapott volna lábra. A törvény alkalmazása kétségtelenül a Manchester-liberalismus által sugalt praxisban nyilvánul és ez által az ipar életében tarthatatlan viszonyok keletkeztek. Csak arra kell mutatnunk, hogy a törvény 14. §. (képesítés kimutatás) hogyan alkalmazták; hogy minden teketória nélkül egész képteleneknek (kontároknak) az iparigazolvány kiadatik, úgy hogy különösen a vidéki iparosok vajmi kevés elragadtatással, sőt keserűséggel nyilatkoznak az iparhatóság általi törvényalkalmazás módja iránt. Ennélfogva Schneider képviselő azt követelte az iparválasztmánytól, hogy a küldöttek azon nyilatkozatra is felhívassanak, hogy miképpen alkalmazzák a törvényt a monarchia minden államában?

Ez meg is történt, de az expertusok meg is feleltek ezen kérdésre férfiasan. Azt mondták, hogy mindenki örült az ipartörvény életbeléptetése idejében, de a hatóságok nem nagy előszeretettel viseltettek a törvény helyes interpretációjára iránt és így minden a régi maradt. Még a hivatlan konkurrencziától sem szabadított meg a törvény. Kötelességekkel túlterhelte a testületeket, de jogokkal nem ruházta azokat föl. Az iparbarátok tehát követelték a testületek közbeszólási jogát az iparigazolványok kiadása stb. ügyében, miután az ipartestületi elnökök a jelen viszonyok között valóságos bábuk színében állanak.

Így állanak a dolgok Ausztriában, ott meghallgatták már az ipar valódi képviselőinek férfias és őszinte szavait, ezek pedig ez ügy teljes átérzésével alaposan hangoztatták az iparos osztály panaszait, érdekét.

Nem tudjuk, hogy a mi küldötteink ily inspirációkkal mentek-e el Miskolcra? Igaz, ilyesmit nem lehet a napilapok hasábjain olvasni, hisz azok is (vagy talán az országos iparegyesület is) a Manchester-liberalismus szolgálatában állanak.

Joszt Péter.

Hajdan és most.

Hajdan az volt a közmondás, hogy az iparnak arany a talaja, pedig méltán, mert ha az iparos szorgalommal bizonyos évsoron át dolgozott, nemcsak hogy öreg napjait gondtalanul élhette, de még családjára is maradt egy kis vagyon; városokban tekintélyvel és az ügyekre való befolyással bírt; az ipari becsület egy volt a polgári becsülettel, az iparosok erkölcsi szokásai, hagyományai mindenki által tiszteletben tartottak és el volt ismerve, hogy éppen az iparnak azon az igazság alapján fekvő tulajdonsága van, hogy annak képzettsége és tökéletessége csakis személyes értelmiség és erélyes szorgalom által érhető el.

A ezéheknek megvoltak a törvény által biztosított jogai és az azok által gyakorolt példás rendtartás, szigorú fegyelem mellett érhetők el azon szakképzettséget, összetartást, jellemi szilárságot és vagyonszerzést, melyen még ma is csodálkozhatunk. A ezéhek — mint jelenleg — kényszerestületek voltak, csak hogy ők határozták, ki kapjon mesterjogot, határozatuk kiterjedt továbbá a munkára, a munkaidőre, bérre, az árra, a nyers anyagok beszerzésére, többeknél közös elárúsítóhely is volt, sőt még az életmódra is voltak némi befolyással és e mellett jól találták magukat s mindannyian azon szellemmel át voltak hatva, hogy az iparuk tekintélyének fenntartása, tisztántartása a legfélétekenyebben őrzendő kincsüket képezi; végre nagyon ritka volt azon eset, hogy valaki tanult iparáról lemondott, vagy hogy többféle ipart űzött volna.

Igy volt az hajdan. Hogy vagyunk most? Az igaz, most is van kényszerestületünk, a melynek a törvényvel szemben ugyan kötelességei, de semmiféle jogai nincsenek; tulajdonképpen mi hasznát vesszük azoknak?

Nyolcz éve, hogy testületünk megalakult, mondhatjuk-e, hogy azóta erkölcsi tekintélyünk növekedett, iparunk előre-

haladt, vagy helyzetünk, anyagi jólétünk javult volna? Az iparkamara egyik alelnöke, úgyszintén a másodfokú iparhatóság jegyzője a testület alakítására a többek közt azzal is buzdított, hogy a kontároktól szabadíthatjuk magunkat vagy szigorúan ellenőrizhetjük és ime azelőtt 8—10-en voltak és most a kontárok által vezetett üzletek megközelítik a nyolczvonalat, ha pedig a testület előjárósága a főbbel való iparhatóságnál egyik-másik esetben följelentést tesz, a legtöbb esetekben visszautasítatnak, vagy kedvező esetben két-három hó mulva kapják a végzést, ezeket tapasztalva, hogy úgy mi, mint törekvéseink a kellő forum előtt orvoslást nem találunk, azon helyzet állt be, hogy az egyetértés, összetartás érzete az iparosból kivész. Közönyös minden iránt, elveszíti az önbizalmat és az előrehaladásra, tökéletesítésre való ambíciót is, a kormánynak, mint a társadalomnak pedig kötelessége volna az iparos existenciáját védni és abbani törekvését támogatni, mert csak úgy tarthat igényt szakképzett iparosra.

Azokban az iparosoknak is kellene tömörülnök, az összes képesítéshez kötött ipartestületei válaszzanak meg körülükben 2—3 szaktársat, melyek egy közös bizottságot alakítanak, melyekben a kéz-, azaz a kisipar közös érdekének előmozdításán az összesek közreműködnek, mert az iparkamaránktól vagy az országos iparegylettől hiába várjuk bajaink orvoslását; ezeknél csak a nagyipar figyelemre méltó.

Tudomásom szerint a közelmúltban Miskolcra egy országos iparértekezletet tartottak, azon első sorban az 1884. XVII. ipartörvény 7. és 8-dik §-ának akkénti módosítását kellett volna tervezni, hogy azon anomália megszűnne, miszerint a képesítéshez kötött iparágaknál a szakmabelinek a képzettséget be kell bizonyítani, viszont a 7. §. szerint, ki már valamely iparjoggal bír, bármely más ipart is gyakorolhat; tulajdonképpen vajmi elbizakodottak úgy sem vagyunk, ha óras, asztalos, czimfestő, suszter mellékkeresetként borbélyüzletet is folytat, az még hagyján, utóvégre az is iparos; de hogy hordárok, házmesterek, fuvarosok és kintornások mily czímen jutnak képesítéshez kötött iparjoghoz, azt már nyárs-polgári eszemmel nem tudom felfogni; adassék tehát első sorban az ipartestületeknek azon jog, hogy véleményük meghallgatása után adandó ki az iparjog, nem mint most uzus, hogy a testületek a hatóság által csak 2—3 hónap után lesznek értesítve, hogy X. Y. iparjogot kapott.

A 8. §., mely az üzletvezetőről határoz, szintén káros a tanult iparosra, mert semmi nehezítést nem tartalmaz, üzletvezetőt pedig, azaz szakképzett embert úgy is kell mindenkinek tartania, ki oly ipart folytat, melyet nem tanult. Azt nem kell a törvénynek előírni, azt már a dolog természete magával hozza. A mi szakmánknál pedig a kontárok nem igen tördönek ezen passzussal, hogy van-e törvényt szabta üzletvezető és be van-e az jelenteve, bíznak ők abban, hogy ha esetleg a testület erről tudomást szerez és az iparhatóságnál feljelentést tesz, az, mint már említettem, hónapokig is elodázza, míg végzést hoz. Itt kellene szintén az összeseknek felszólalni, hogy bennünket a kormány és hivatott közegei necsak adót fizetni köteles polgároknak tekintsenek, hanem mint némi jogokra — az életfentartás legszükségesebbikére — igényt tartó iparosoknak is.

Jelenleg a fővárosban szaktársaink körében mozgalom indult meg, mely hivatva leend bennünket a kontárok túlszaporodásától lehetőleg védeni; ezen mozgalmat örömmel üdvözöltem, mert jelének tartom, hogy szaktársaim a lethargiából valahára felébrednek és belátják, hogy a sült galambok ideje csak a regékben létezett, tehát a tett mezejére léptek, csak hogy nagyon félek, hogy azon határozatokkal főleg csak erkölcsi sikert, és azt sem örök időre, fogunk elérni.

Az említett határozatokat a vidéki szaktársak is mindannyian megkapják. Azon bajt, ha gyökerinél akarjuk megátadni, először is az ipartörvény módosítását kellene sürgetnünk, azt persze ipartestületünk egymaga ki nem vihetné, ennélfogva álljanak össze az ipartestületek mind, hisz az közös érdek és meggyőződésnek, hogy a kormány és a képviselőház az iparosok zömének ezen kívánatnyilvánítását figyelemre méltatná és az ipartörvényt módosítaná.

A második tervem főképpen a vidéki szaktársakhoz szól, s indítványozom, hogy ne neveljék úgy gombamódra a tanoncokat, tartssanak mindig csak egyet és képezzék ki alaposan; az igaz ugyan, hogy 2—3 inással olesóbban lehet dolgozni, mint egy segéddel, de olyan is a munka és hozzá

mérten a kereset. Ez továbbá azon visszahatást is szűli, hogy egy ilyen félművelt segéd nagyobb városban magát fentartani nem tudja; a vándorlást hamar megunva, szülővárosába tér vissza s tanítómesterének konkurrencziát csinál; miután pedig a jó munkát megbecsülni nem tanulta, csak piszkos konkurrencziát csinál, mert szerintem minél selejtesebben üzetik egy iparág, annál több lesz a kontárok száma.

A kontár ügybeni indokolásom harmadik pontja pedig a segéd urakat illeti. A tapasztalat bizonyítja, hogy egy iparág nál sincs annyi kontár, mint a mienknél, az talán abban leli magyarázatát, hogy iparunkat úzni olyan könnyű, hogy nem is kell hozzá képzettség, vagy hogy azt egy pár forintból kezdeni lehessen, vagy hogy olyan nagyon jövedelmező volna? Nem, az mind nem áll, hanem az tény, hogy egy iparnál sem szegődnek a segédek olyan könnyen az ipari becsületérzés mellőzésével a kontárokhoz, mint éppen minálunk; számtalan segéd, nem törődve tanult-e vagy kontár, csak azt kérdezi, mi a fizetés, mi a kereset. Az igaz, hogy minden szentnek maga felé hajlik a keze, de azért fontolják meg az urak, a mi ma talán csak nekünk árt, már holnap önöket is érintheti; az önállóság pedig — rendes körülmény szerint — tovább tart, mint a segédeskedés ideje, ha tehát a pillanatnyi látszólagos haszon kedvéért önök segédkezet nyújtanak a kontárok-nak, későbbben annál nehezebben találják saját maguknak az alkalmat, azon helyet, hol jövőjüket, önállóságukat megállapítani szándékoznak. Tehát egy kis önérzet, az iparuk iránt egy kis tisztelet és kevés jóakarát és kitartással közösen elérhetnénk azon célt, mely jövőnknek biztosítékul és tekintélyünknek emelésére szolgálna; tehát még egyszer uraim, hol nincs vádolt, nincs bíró; hol nincs segéd, ott nincs kontár!

Érveléseimet azzal fejezem be, hogy febuzdítom t. szak-társaimat, hogy a tartandó országos kongresszusra gyűjtsenek minél több indítványokat; idejük lesz rá, a mennyiben testületünk előljárósága lett megbízva azt egybe hívni.

Réthly Árpád.

A borbély- és fodrász-ipar.

Ha figyelemmel kiserjük szakközlönyünket, látni fogjuk, hogy mily általánosan érdeklődnek iparunk fejlesztésén és annak előmozdításán. Míg sokan a fodrász-szakiskola létesítésén fáradoznak, addig mások a nyugdíj-intézet létesítésén törekednek. S így tovább haladva, számtalanszor oly eszmék, illetve dolgok merülnek fel, melyeket felkarolni üdvös volna mindnyájunkra.

De mi oka annak, hogy a legéletbevágóbb kérdések is, melyek iparunkon lendítenének, oly közömbösségre találunk?

Annak egyedüli oka az, hogy az intéző körök, kik hivatalosan volnának iparunk érdekeit felölelni, s azon segíteni, — tisztelet a kivételnek, — nagy részben tehetetlen egvényekből áll, kik nem törődnek a haladással. Például hányszor merült fel a kérdés segédeink közt, hogy miért nem állítanak fel Budapesten egy fodrász-szakiskolát? Az intéző körök még csak lépést se tettek ennek érdekében, úgy hogy ma a tehetséges, szorgalmas segéd, kinek rövidnek látszik a beretválás és hajvágás, s oda akar törekedni, hogy nehéz napjaiban az ajtót mindenhol nyitva találja, mert hisz van elég üzlet, hol a segédnek a fodrászatot is kell tudnia, kénytelenítve van külföldre menni, ha ezt megtanulni akarja.

Nem akarok tovább ezen sajnálatos s valóban pangásnak induló iparunk apróbb részleteivel foglalkozni, csak rá akartam mutatni azokra az intézőkre, kiknek iparunk haladása kezeibe letéve van. Pedig itt az ideje, hogy egyesült erővel oda hasanak, hogy megteremtsek segédeknek az alapot, hogy felélesszék bennük a haladás vágyát, s útát nyissanak az előmenetelre, s akkor majd nem sóhajtnak fel oly sokszor, hogy a legjobb akaratumk ellenére értéktelenül pazaroljuk erőnket.

Örömmel üdvözljük Joszt Péter urat, kinek elnöksége alatt alakult meg a fővárosban egy kör, melynek első működése volt a segédekben felkelteni és élesíteni azt az ambíciót, hogy ne menjenek oly üzletbe, melynek tulajdonosa nem tanult szakiparos. S az ily tevékenység fogja lehetővé tenni a cél elérését, s az ő figyelmük szolgál nekünk buzdítástul arra nézve, hogy mely irányban haladva legyünk tisztességes iparosok.

Hiszszük és reméljük, hogy e kör érdemes elnöke munkálni és tenni, szavát emelni érdekeinkért, ez lesz a jövőben

is azon irány, melyen halad. Mert ezek nélkül virágzó ipar, egészséges társadalmi élet nem képzelhető, s ezt előmozdítani mindnyájunknak nem csak feladata, de a jövő iránti kötelessége.

Iparunk jelenlegi intézői ne csak a személyi, de az ügyért, melynek szolgálatába szegődtek, iparunkért mindent tenni s annak érdekeit előmozdítani ismerjék szoros kötelességüknek.

Majorossy Béla.

EGYLETI ÜGYEK.

Előljárósági ülés.

A budapesti borbély-, fodrász- és parókakészítő-ipartestület f. évi szeptember hó 26-án előljárósági ülést tartott.

Mezey Péter elnök az ülést megnyitva, a nyári szünet utáni első ülésen üdvözlöi az előljáróságot és kéri, hogy az üléseket pontosan látogassák, hogy a testületi ügyek elintézése elé akadályok ne gördüljenek.

Felolvastatik a mult ülés jegyzőkönyve, mely jóváhagyva, hitelesítették s a mai jegyzőkönyv hitelesítésére elnök Kandler György és Flesch Pétert kéri fel.

Elnök jelenti, hogy a Miskolcra tartott országos testületi gyűlésen kivüle mint kiküldöttek: Mihelics József és Breitfeld Alajos vettek részt. Majd referál az ott elintéztet tárgyakról és különösen kiemeli, hogy elfogadtatott az ipartörvény revisiója iránti lépések megtétele oly irányban, hogy csak képestített iparos nyerhessen engedélyt, továbbá, hogy a választási cenzus 8 frtban állapítottassék meg és különösen, a melyre nézve a testület szintén indítványt nyújtott, hogy a munkás és munkaadó közti viszony rendeztessék. De felemlíti egyúttal, hogy a küldöttség a rendező-bizottság által oly szívélyes fogadtatásban részesült, hogy annak esetelését megkísérteni is alig képes.

Kitüntek különösen ebben Fliegler Ferencz, a miskolczi ipartestület elnöke, mint a rendező-bizottság elnöke, és Prokob Antal miskolczi szaktársunk.

Az előljáróság a rendezőségnek általában és különösen Fliegler és Prokobnak köszönetét jegyzőkönyvbe igtatja.

Reisz Antal csak örömmel járul ahhoz, hogy köszönet nyilvánítottassék a rendezőség vendégszereteteért s minden esetre előnyös, ha az iparosok eszmecseré útján törekednek helyzetükön segíteni, de tudjuk a multból, hogy az iparosok kérései illetékes helyen igen kevés méltatásban részesülnek. Mi magunk vagyunk utalva arra, hogy saját hatáskörünkben védjük meg magunkat, mert hiában várunk felülről védelmet. Iparunk pang, a kontárok minden téren szaporodnak s ma holnap az étellel való megküzdés is hiú ábránd leend. Foglaljunk el várakozó állást, vajjon ezúttal lesz-e a miskolczi gyűlésnek sikere. Ehhez ugyan nem nagy reményt fűz, de minden esetre addig míg ez be nem következik, nyilatkozni nem akar, fenntartja magának azért a jövőre indítványát.

Elnök köszönettel veszi Reisznak felszólalását s örömmel fogja üdvözlölni, ha majdan egy életrevaló eszmét pendít meg, melyet kötelességének ismerend legjobb erejéből támogatni.

Ezután elnök mély részvétellel jelenti be, hogy Axmann Károly, kit az előljáróság minden tagja ismert s ki életében folytonosan érdeklődött a testület iránt s ki jótéteményeit mindig gyakorolta, különösen a betegsegélyző egylettel szemben s ezt azzal tetézte, hogy a borbélyok és fodrászok illetőleg ezek családtagjai részére 2000 frttal kórházi ágyalapítványt tett — elhunyt.

Az előljáróság mély részvételt felállással fejezi ki s egyúttal elhatározza, hogy sirkövének letétele alkalmával testületileg vesz részt és háláját lerovandó, arra emlékezésed kíséretében koszorút tesz le és egyúttal elnök bejelenti, hogy a budapesti borbély és fodrász betegsegélyző és temetkezési-egylet elhatározta, hogy testületi tagok elhalálózása esetén hajlandó zászlójával kivonulni, ha költségei, melyek számítás szerint 10 frtot tesznek — megtérítetnek.

Az előljáróság ezt köszönettel tudomásul veszi.

Olvastatik a belügyminiszter leirata, mely szerint az állítólagos piszkos szerszámok miatt kivetett bírságokat az illető tagoknak el nem engedni.

Mínt hogy ez ellen további lépések nem tehetők, az előljáróság a leiratot tudomásul veszi.

Az előljárásság határozatba hozza, hogy társas cég alatt nyitott borbély- és fodrász-üzleteknél mindkét tulajdonos a beiratási díjat megtéríteni tartozik.

Olvastatik Littmann Antal beadványa, mely szerint azt panaszolja, hogy a tanoncz-szakiskolában a tanoncok megmozdítottak azért, mert a kifüggesztett perselyből állítólag a szakiskolát látogató tanoncok a pénzt kivették s ezt oly módon teljesítette volna a testület egyik közege, melyet egy gyermek atyja sem tűrhet meg. Minthogy pedig a kérdéses beadvány oly hangon van tartva, mely a testület méltóságával meg nem egyeztethető, az előljárásság Littmann Antalnak rosszallását fejezi ki és egyúttal megdorgálja és figyelmezteti, hogy jövőre illő tiszteletet tanusító kérelmet terjesszen az előljárásság elé, ha orvoslást kíván, mert ellenkező esetben a szigorú rendbíráság foganatbavétele iránt haladéktalanul meg fogja tenni a lépéseket. A mi pedig az ügy érdemét illeti, Mihelics József a vizsgálat megejtésére vállalkozván, azt f. hó 28-án ejti meg.

A budafoki ipartestület zászlófelavatási ünnepélye alkalmával beküldött zászlószegére az előljárásság 3 forintot szavaz meg.

Olvastatik a pénztári jelentés, mely szerint az évi jövedelem 350 frt 85 krt mutat.

Jegyző jelenti, hogy a Bäck Sándor elnöklete alatt Pollák Gábor és Stankovits Sándor tagokból álló bizottság a munkát kereső segédek, de különösen a kisegítőkre való tekintetből az elhelyezési igazolványi mintát elkészítette s azt nyomban elő is terjeszté.

E szerint az igazolvány tartalmazza a munkát kereső nevét, születési évét és helyét, egyéb utasításokat, az ügyrendnek az elhelyezésre vonatkozó részét és a rovatokat, a melyekbe a munkaadó neve, a kisegítés ideje lesz bejegyzendő.

A előljárásság elfogadja a bemutatott mintát és kinyomtatásával az elnökség bizatik meg.

Egyúttal tekintettel arra, miszerint ily igazolványt csak azon segéd nyerhet, ki a betegsegélyző pénztárnak tagja lesz egyúttal felkérnek a tagok, hogy a kisegítőket lehetőleg figyelmeztessék a tagsági díj pontos fizetésére.

Olvastatik a budapesti fodrász- és borbély-kör előterjesztése, melynek 3. pontja óhajtja, hogy jövőben a tanoncz-szakiskolában bizonyos megállapított díjazás mellett csak mesterek alkalmaztassanak az előadói tisztre, hogy a szakiskolába nem járó tanoncok évenként egy bizottság előtt vizsgát tenni legyenek kötelesek és végre hogy a segédek részére fodrász-szakiskola létesíttessék. Az előljárásság tekintettel az ügy fontosságára, Reisz Antal elnöklete alatt Mihelics József, Pollák Gábor és Stankovits Sándor tagokból álló bizottságot küld ki, a mely bizottság véleményes jelentését elvárja, addig is az előljárásság a kör elnökségét az intézkedésről értesíti.

A tanoncz-szakiskola évről vizsgája folyó évi október 12-ére tűzetik ki.

Reisz Antal abbéli előterjesztése, hogy Staubach Johanna, ki a régi ipartársulat és betegsegélyző-egyletnek tagja volt és a határozat értelmében beiratási díj fizetésére nem kötelezhető, a jövő ülés napirendjére tűzetik.

Tetl János az iránt interpellálja meg az elnököt, vajjon joga van-e Cseh Johanna fiainak, kik aranyműves segédek, üzletben dolgozni.

Végre ugyanő interpellál, hogy a vasárnapi munkaszünet tárgyában mikor hajlandó intézkedni.

Miután válaszolja, hogy az országos értekezlet tárgyai közt lesz ez utóbbi, az előbbire pedig igenlőleg válaszol, az ülést bezárja.

LEVELEZÉS.

K a p o s v á r, 1893. szeptember 20.

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Egy idő óta becses lapjában valóságos agitáció indult meg a borraivaló ellen; mivel ez még ezideig nem más mint nézetcsere, ennél fogva vagyok bátor a magam nézetét is nyilvánítani.

A borraivalónak, nézetem szerint, semmi befolyása nincs arra, hogy valakinek a tekintélyét vagy autoritását csökkentené, mert ez nem más, mint annak az illetőnek a megjutalmazása, a ki dolgát jól végezte. Nem a borraivalót kell eltörölni, mert mint mondtam, ez semmi befolyással sincs arra, hogy ezt valaki „csúf szokásnak“ elkeresztelje.

Mert legyen az illető akár fodrász, akár magas állású úr, vagy koldus, a jutalmat mindenki saját állásához mérten szívesen fogadja. Az az elmélet, melyet Staud Antal kollega úr fejteget, hogy a borraivaló csalogatja a fiut a fodrásziparra, igen téves feltevés, annál is inkább, mivel ezen állítását adatokkal tudom megegyeztetni.

Ez állításomnak első bizonyítéka Délmagyarország, a hol a borbély ügy terem, mint eső után a gomba. Itt nem csak hogy a tanuló nem kap borraivalót, de sőt a segéd sem tudja, hogy mi az.

Tehát mi ösztönzi a gyermeket erre az iparra? Holott onnan szállítják az öt világrészbe a szükséges és nem szükséges borbélyokat.

De nem ez a mottója a dolognak, hanem az, hogy tudják azt, hogy némi tekintetben különbözik más alsóbb rendbeli ipartól. A mi a karaktert vagy autoritást illeti, azt nem a borraivaló veszi el.

Szerény nézetem ebben a dologban az, hogy első sorban a főnök urak szerezzenek a vendég előtt tekintélyt, a főnök uraktól pedig sajátítsák el a segédek, a segédktől tanulja meg a tanuló. Így könnyű lesz megszerezni a tekintélyt. De némely főnök úr (tisztelet a kivételnek) azt hiszi, hogy a vendégnek minden gorombaságát s egyéb pökhendiségét szolgamódra kell elhallgatnia csak azért, hogy vendéget ne veszítsen. De nem oda Buda! Mért nincs ez a kereskedőnél, vagy más iparágnál, hiszen azok is csak vendéget akarnak szerezni és szintűgy megvan a konkurrenzia mint nálunk. A férfias magatartást kell szem előtt tartani, a mely nem zárja ki az előzékenységet és nyájasságot; ez a kulcsa a dolognak.

De már most tegyük föl, hogy megszűnik a borraivaló adása és ha mi a kereset dolgában egy színvonalon akarunk állani más iparos-segédekkel, azt hiszem, hogy a minimális havi fizetést 40 frtra kell megállapítani, a mi, megfontolva a dolgot, igen kevés. Ennyit pedig minden jobb iparos ifjú keres, holott ezektől nem kívántatódik meg az a tisztán-járás a mit tőlünk fodrászsegédektől elvárnak.

Már most, ha egy főnöknek van havi 200 frt jövedelme és ebdől fizet 2 segédnek 80 frtot, hol itt az arány? Eddig 2 segéd megelegetett 50 frt havi fizetéssel, maradt tehát a főnök részére még mindig 150 frt. A ki abban a reményben ringatja magát, hogy a kiszolgálási díjat fölemeli, az igen csalódik. Mert valamint most, úgy ezután is lesz, a ki olesón dolgozik, a mit betiltani alig hiszem, hogy lehessen.

De mielőtt cikkemet befejezném, kénytelen vagyok még egyszer Staud Antal kollega fejtegetésével foglalkozni. A kollegák közti kellemetlenségekről rendes üzletben szó sem lehet, mert a vendégeket sorrendben kell kiszolgálni, legyen az illető akár első, akár második, akár tizedik, az mindegy. A sorrendnél csak annyiban képez kivételt ez első segéd, ha valaki őt óhajtja. De máskülönbben nem, ámbár eddig azt sem tudtam, hogy a mi szakmánknál van első segéd. Ennyit ugyan tudok minden jobb üzletről, hogy ha az illető harmadik segéd nem képes arra, hogy dolgát jól végezzék, azt annak rendje és módja szerint elküldik. De hogy mi az a halaszat, az ott, a hol értelmes főnök van, előttem ismeretlen dolog.

Endrey Biró Ödön,
fodrászsegéd.

N a g y - K á t a, 1893. augusztus hó 29.

Olyan sok eszmét pendítenek meg az országban szanaszét lakó társaink, hogy az ember okvetlen elgondolkozik, vajjon melyik eszme egészséges iparunkra nézve, melyik a legcélszerűbb, legelfogadhatóbb.

Sok mindenféle bajra reá mutatnak, sok mindenfélét megpendítenek, mely által segítve volna ezen vagy amazon a bajon, de segíteni egyik sem iparkodik, csak beszél, miközben az idő múlik, mink pedig maradunk a régiben; nem tudunk a despotizmusból kivetközni. Azt mondja a régi közmondás: Segíts magadon, az isten is megsegít; a konviktusban is azt mondják: mea culpa, mea maxima culpa; de folyton.

Én már a borbélyok és fodrászok megszűnt lapjában megjelöltem azon városokat, községeket, hol oly alacsony ár mellett dolgoznak, hogy abszolút ki van zárva a tisztességes megélhetés, pedig azok az illető borbélyok és fodrászok tanult emberei szakmájuknak (illetve szakmánknak) és mégis folytatják ezen piszkos agyarkodást egymás ellen senki javára, saját maguk tönkretűntetésére.

Igazán röstelem, hogy újra kell visszatérnem és reá

mutatnom arra a híres, reánk nézve pedig oly lealázó (*Preiscourant*) árjegyzékre, hol az van írva: 4–5 kr. a borotválás, 10 kr. a hajvágás, ugyanannyiért borotváltnak és haját vágnak, meg is kenik, meg is fésülük a vendéget és a honorárium 15 kr. oszt. értékben.

Hát instálom alásan a budapesti fodrászok közt ezeket is tessene érteni a kontár szó alatt, ne csak azokat, a kik fodrász-üzlettel bírnak, nagyobb ár mellett dolgoztatnak, de a fodrászságot, borbély-ságot soha meg nem tanulták.

Én kontárnak az olyan egyént is nevezem, a ki a saját keze által teremtett művet vagy dolgozatot meg nem tudja becsülni, az olyan egyén nem érdemli meg, hogy fodrásznak vagy borbélynak nevezessék.

Én részemről visszautasítanék, vagy nem akezeptálnék oly segédet, plane a fővárosban (ha ugyan ott laknék), ki a szakiskolába nem járt, de minthogy szakiskola nincsen, hát elfogadható minden segéd. Hogy nincsen szakiskola, ennek csak a fővárosban levő fodrászok és borbélyok rövidlátása és a jó iránti kevés érdeklődés az oka.

Roppant hanyagság ez uraim, (engedjék meg, hogy így fejezem ki magamat), azon olyan sokat vitatkozni, miszerint fodrász és borbély, vagy borbély és fodrász legyen a czime nekünk vagy a testületnek. A czimkérdést tessék a közönségre bízni, önök pedig budapesti uraim hassanak oda, egy oly szakiskolának a létrehozatalához, mely kötelezne minden segédet azt meglátogatni.

Mert ott csiszolódik a segéd, ott ismeri fel a saját iparának a becsértékét, mert ott sajátíthatja el tökéletesen iparát és ha önálló lesz, nem fog kontárkodni, hanem fáradságáért megfizettet majdan magának; mert ha képzett segédek vannak, akkor lesznek képzett üzlettulajdonosok is; de addig ne beszéljünk erről a témáról.

A vidéken lakó szaktársaink közt egy százalékot sem tesz ki azoknak száma, a kik iparukat értik, tudniillik a kik borbélyok és fodrászok is, ez sajnos, de tény. Sajnos azonban, tény is, hogy a budapesti szaktársak között sem található sokkal több, a kik borbélyok és fodrászok is egyúttal, de azért ott fityeg a név alatt fodrász és borbély, arany betűvel írva, de azért a sütő-vasat sem tudja a kezében forgatni, csoda-e hát, ha a külföldre szeret mindenki hivatkozni, hogy ottan így van, meg úgy van, miért nincsen nálunk is így, hja! a sült galamb nem röptül senkinek be az ablakán, tessék azt először megfogni, megkopasztani, megsütni, úgy megenni, azért tessék nekünk nevelni az az iparunkat értő embereket, hogy majdan elmondhassuk, mink neveltünk vagy általunk lett nevelve és ez a generáció nekünk becsületünkre és iparunknak díszére. Nem lesz szükség akkor a külföldre való hivatkozás, a külfölddel való nagyképűsködés.

A fővárosban lehetséges a tömörülés, ott kivihető sok mindenféle, a mit a vidéktől kívánni nem lehet. A lüktető ér minden egyes államban, minden ágazatban a főváros, hát csak nálunk legyen a despotismus honos?

Lett légyen az bármilyen fényes berendezéssel bíró üzlet, bárhol, ha a tulajdonos nem szakképzett ember, ott előhaladás nincsen.

A tisztelt segéd uraknak megrendszabályozását pedig melegen ajánlom a budapesti ipartestületnek, a mennyiben ottan az ember oly gorombaságokat kénytelen zsebre vágni, a milyen csak kocsisoktól várható megbotránkozató némely segédnek a megaláztatása ottan, a sértésért pedig elégtételt az ember nem kérhet senkitől.

Krämer Domonkos,
fodrász.

Az „Érdekeink“ gyűjtése.

Veszprém város szerencsétlen tűzkárosultjai részére lapunkban megindított gyűjtés eredményével járt, a mennyiben rövid idő alatt 13 frt gyűlt össze, mely összeget rendeltetése helyére eljuttattuk, s a melyet a következő köszönő levélben nyugtattak:

Veszprém rend. tanácsú város polgármesterétől.

Az „Érdekeink“ című magyarországi fodrászok szaklapja tekintetes szerkesztőségének.

B u d a p e s t, V. k e r., Dorottya-utca 13.

Városunk szerencsétlen tűzkárosultjai segélyezésére küldött 13 frt kegyes adomány átvételét nyugtatva, — azért sze-

rencsétlen polgártársaim nevében szívem mélyéből fakadó hálas köszönetet mondok.

Veszprém, 1893. évi szeptember 24-én.

Kitűnő tisztelettel

Kovács,
polgármester.

KÜLÖNFÉLÉK.

Lapunk mindazon igen tisztelt barátainak, kik szerkesztőségünket szaklapunk 13-ik számának tartalomdús volta, s a benne közölt, s a legújabb női hajdivat illusztrálása, s annak szakszerű magyarázata alkalmából buzdító soraikkal főkérletek, fogadják legőszintébb köszönetünket, azon kijelentésünk mellett, hogy a jövőben is közlendő hason szakszerű képeink s magyarázataink által iparkodni fogunk a megtisztelő pártfogásra és támogatásra újabb érdemek szerzése által magunkat érdemessé tenni

a szerkesztőség.

Eljegyzés. Grszibovszky Ignác a bpesti fodrász-segédek egyik szorgalmas tagja a múlt hó 19-én tartotta eljegyzését Király Zsuzsika kisasszonynyal Oroszában. Tartós és igazi boldogságot kívánunk kötetendő szép frigyükhöz.

Botrány a testületi helyiségben. Mint sajnálattal értesültünk, a múlt napok egyikén a testületi iroda helyiségében az elhelyezés ideje alatt egynéhány, már e miatt többször megbiintetett egyén oly botrányt okozott, hogy az ott levő hivatalos egyének rendőrt voltak kénytelenek hozatni, hogy a rendet helyre lehessen állítani. Valóban szomorú, hogy ily tényeket kell konstatálnunk, s itt volna az ideje annak, hogy az elhelyezés ügye végre helyesen megoldassék, addig is, míg meg fog történni, ajánljuk az igen tisztelt testületi elnökségnek, hogy hasson oda, hogy ily állapotok többé elő ne forduljanak, s e végből kell hogy az ily rendbontókkal szemben minden kimélet nélkül a legnagyobb szigorral járjon el.

Pánszláv borbély. Furcsa nyilatkozat található a „Narodnie Novinye“ minapi számában Balázs Móricz turóc-szent-mártoni borbély esküszik benne minden szentekre, hogy a felvidéki magyar közművelődési egyesület ünnepnapján a nemzeti színű zászlót nemcsak nem az ő akaratából, hanem határozott ellenvetése daczára tüzte ki üzlete fölé Koschuch Győző megyei irnok. Igen megható hangon könyörög, hogy barátai ne forduljanak el tőle és a borotvájától, mert ő még csak megnyírni sem szereti a magyarokat. A nyilatkozatnak azonban nem volt meg a kellő hatása. A pánszláv borotválkozók nem esalta vissza a nyilatkozat, a magyarokat pedig, kik eddig többségben voltak az üzlet vendégei között, mind elidegenítette, így a nyilatkozó pánszláv borbély úr két szék között a pad alá került és megérdemelné, hogy a legrosszabb borotvájával kínai módra leborotválják.

Helyeszközlő rovat.

(Ezen rovat alatt a munkást kereső főnökök és a munkát kereső segédek hirdetéseit 20 szögig 50 krral s ezen felül minden további szót 4 krért közlünk, — dőlt betűvel 8 krért. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal naponként d. e. 10-től 12-ig. Csakis bélyeg beküldése mellett adunk írásbeli feleletet.)

Ajánlkozik.

Fiatall fodrász-segéd a fővárosban előkelőbb üzletben alkalmazást keres, a hol az asztali munkát és esetleg a női fésülést elsajátíthatja. Czím a kiadóhivatalban.

Kerestetik.

Ügyes fodrász-segéd szeptember 25-ikére, esetleg október 1-ére alkalmazást nyer Lénárt Dezső üzletében Tiszaróffon, nyolce forint havi díj és teljes ellátásért.

Eladás.

Egy fodrász- és borbélyüzlet a főváros területén berendezéssel együtt olcsón eladó. Czím a kiadóhivatalban.

Egerben egy rég fennálló fodrász- és borbélyüzlet, egész új berendezéssel, biztos éves vendégekkel, betegség miatt sürgősen és jutányosan eladó. Értekezni lehet Papp Sándor tulajdonossal, Szent-János-utca 2. szám Egerben.

Egy elegánsan berendezett évi 4000 frtot forgalmazó üzlet, fodrász üzlet, elutazás miatt átadandó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Szabadalmaztatott 1893. május hó 3-án 32,973. szám alatt.

KUBINSZKY GYÖRGY

legújabb találmánya.

Szabályozható nemzeti bajuszkötő.

Ezen kötőnek az a jó tulajdonsága van, hogy reggeli tíz percznyi használat után a legborzasabb bajusznak is a legszebb alakot adja.

Kapható a készítőnél és feltalálónál:
Budapest, I. ker., Krisztinaváros,
Mészáros-utca 3.

Egy tuczat ára finom selyem gazeból 3 frt.
Főraktár:
DANKOVSKY ISTVÁN,
József-tér 2. szám.

Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére.

(Ő cs. és kir. fensége József főherczeg vednöksége alatt, mint szövetséget.)

Báró Nikolics Fedor, elnök. Gróf Esterházy Miklós, alelnök.

Csikszentkirályi és krasznahorkai gróf Andrássy Gyula,
Hollán Ernő. Sárvár-felsővidéki gróf Széchenyi Aladár,
választmányi tagok.

Dr. Münnich Aarél, igazgatósági elnök. Busini gróf Keglevich Béla,
ügyvezető igazgató.

Ezen biztosító intézetnek kizárólagos célja 0—12 illetve 13 éves fiúgyermekeknek katonai szolgálatra leendő besoroztatásuk esetére csekély évi, negyedévi vagy havi díj fizetése ellenében egy bizonyos tőkét biztosítani; egyrészt azon anyagi terhek fedezésére, melylyel akár a három éves rendes, akár pedig az egy éves önkéntes katonai szolgálat mindig össze van kötve, másrészt azon célra, hogy a biztosítottnak módjában legyen egy hivatása szerinti életpályát alapítani.

Ehhez képest a biztosított tőke, mely esedékessé akkor válik, mikor a biztosított fiu katonai szolgálatértelre besoroztatik, a biztosító kivánságához képest akár egyszerre egy összegben, akár pedig egy vagy három évre elosztott havi járadékban fog kifizettetni. A szolgálat befejezése után pedig a biztosítottnak 24 éves korában ezen kikötött biztosítási összegben felül nyereségképen még egy besorozási jutalék fizetetik ki, mely a létező viszonyok szigorú mérlegelése mellett eszközölt számítások alapján magának a biztosított tőkének 60—70 százalékát fogja kitenni.

Példa.

Egy atya 2 éves fia részére besoroztatása esetében egy 1000 frt-nyi tőkét kíván biztosítani. E célból kell biztosítási díj fejében fizetnie a biztosító atyának azon év október elsejéig, a melyben a fiu 21-ik évét betölti, havonként 3 frt 20 krt, — kap pedig az apa, ha fia besoroztatik, vagy azonnal és egyszerre 1000 frtot, vagy egy évig havonként 85 frtot, vagy pedig három évig havonként 29 frt 70 krt és ezenfelül mind három esetben azon év elteltével, melyben a fiu a 24-ik évét betölti, besorozási jutalékképen 600—700 frtig terjedő összeget.

Ha nem soroztatik be a fiu, visszakapja az apja a befizetett biztosítási díjak egész összegét.

Bővebb felvilágosítást, s a biztosítást eszközli

WEISZ PÁL,
a katonai biztosító intézet felügyelője.

Budapest, V., Sas-utca 3. szám.

NÉMETH JÁNOS

BUDAPEST,

IV. kerület, sütő-utca 6. sz. (az evang. iskolaépülettel szemben).

Ajánlja dús választékát

FODRÁSZ- és BORBÉLY-CZIKKEKBEN

ugymint: borotvák, hajvágó- és szakállvágógépek, hajsütővasak, fenőkövek, érvágó és köpölyöző gépek, foghúzó, angolkulesok, tyúkszemvágókések, fonószíjak, körömszíj- és reszelők. — Készürlések a leggyorsabban és legpontosabban eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések a leggyorsabban és legpontosabban eszközöltetnek. 12—24

Borotváló-szappant,

első rendűt, ajánl és szétküld 5 kilós postacsomagokban 2 frt 40 krért minden postállomásra, díjmentesen és utánvétellel a

Benker József-féle

szappan-gyár

St.-Pölten, Alsó-Ausztria.

Mintát díjmentesen.

A belváros legélénkebb helyén egy jó forgalmú

fodrászüzlet

nagy

illatszerraktárral

eladó.

Csak komoly vevők vétetnek figyelembe.

Czím a kiadóhivatalban.

Saját készítményü HAJ-NETZEK

cs. és kir. kiz. szab.

LOOFAH-BAJUSZKÖTŐK

tuczatja 3 frt 60 kr., az összeg előre beküldése mellett bérmentesen.

SAJÁT KÉSZÍTMÉNYÜ ILLATSZEREK

különösen:

borotváló-szappan, legjobb a maga nemében, kilója 50 kr. Bajuszedró üvegekben és tubában. Brillantine, kölni víz, Eau de Quinine; illatszerek minden illatban tuczatja 75 krtól fölfelé stb., valamint minden a fodrász szakba vágó czikkek és szükségletek legjobban és legolcsóbban kaphatók csak

POLLÁK MÓRICZ-nál, Bécs, VII/2, Döblergasse 4. sz.

NON PLUS ULTRA.

A legkitünőbb szappan a fodrász urak részére a Draskóczy-féle

borotváló - szappan.

Kapható a készítő és feltalálónál

Draskóczy Sándor szappangyárosnál
Székes-Fehérvár.

11-25

Egyedüli raktár: REISZ ANTAL úrnál Budapesten, IV., kalap-utcza 12.

Figyelmeztetés.

Sikerült jó másodminőségű borotváló-szappant kilóját 40 kr. árban elkészítenem. Legkevesebb 10 kiló rendelésnél kilója 35 kr.

BOROTVÁLÓ-SZAPPAN

egészen fehér, fellümlhatatlan minőség, kilója 50 kr. Bécs minden kerületébe 1 kilótól kezdve házba küldetik. Legkevesebb 10 kiló rendelésnél 45 kr. kilója. Postán 5 kiló utánvétellel.

FANTA VINCZE, polg. szappanos
III., Fasangasse 10. sz.

Szappanraktárak Bécsben:
II., Tandelmarktgasse 11 ; III., Löwengasse 25 és VII., Neustiftgasse 73.

FANTA VINCZE úrnak polg. szappanos, III., Fasangasse 10. sz. Egészen őszintén kötelességemnek tartom Önnek a nekem beküldött borotváló szappan-mintáért köszönetemet nyilvánítani. Ezenkívül biztosíthatom, hogy az Ön által készített borotváló-szappan a legjobb azok közt, melyek a már körülbelül 30 évig gyakorlatom alatt mint borbélynak rendelkezésemre álltak.

12-12

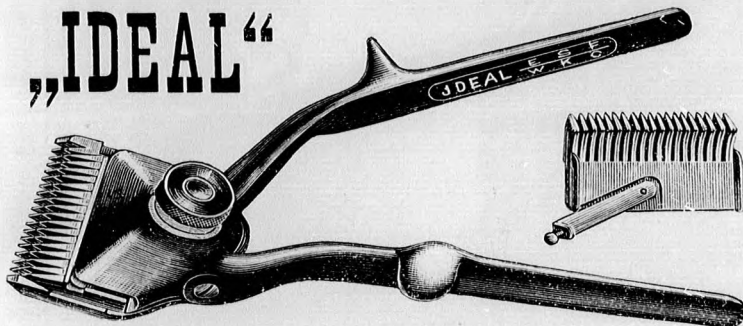
Teljes tisztelettel

MISKOVIC DÖMÖTÖR,
borbély- és fodrász, IV., Heugasse 8. sz.

Több elismerő irattal betekintésre rendelkezem.

Legújabb hajvágó-gép

„IDEAL“

Amerikai módszer (Hair Clipper)

Az „ideal“ hajvágó-gép a legjobb anyagból készül, a legponosabb munkát eszközlé és minőségben s nyírásban minden más fajta gépet felülmúl.

Hozzá tartoznak (ezélszerű újítás) a törvényesen védett, reáerősíthető készülékkel ellátott, három nyírhoszszal bíró nikkell fésűk.

Ára 6 frt 50 kr. = 13 korona.

Központi raktár:

Heller József, Rumfordstrasse 1a, München

első délnémet öblös köszörüldeje és fodrász-czikkek raktára.

➡ Képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. ➡

Ezen legújabb hajvágó-gépek magyarországi főraktára (ugyanazon árban)

Breitfeld Alajos fodrásznál,

6-5

V., Dorottya-uteza 13.

HELLER JÓZSEF

aczelárús és műköszörüs

MÜNCHENBEN, RUMFORDSTRASSE 1a.

Ajánlja dús raktárát, valódi angol öblös borotvát, sebészeti eszközeit, valódi angol Skidmore-féle foghúzóit, francia és német hajvágó-ollóit, különösen valódi Hamon-Modell-hajvágó-ollóit Charles de Pierrontól Párisban. Bariquand-féle hajvágó-gépeit. Egészen új találmányú Loreley hullám-vasait (szabadalmazott), Heller J.-féle cs. és k. szabadalmazott és törvényileg védett mechanikai fejtartók. Különféle berendezési eszközöket fofrások és borbélyok részére. Heller J.-féle mechanikai hengerkéfit, aczel- és kés-nemlitt, vízerőre berendezett mély- és műköszörüldejét. A legjobb ajánlatok és bizonyítványokkal kitüntetve. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Himmelsdorfer J.

borotva öblös köszörüldeje és aczelárú raktára.

Alapítva 1863.

Bécs, VI., Magdalenenstrasse 8,
a Theater a. d. Wien épületében.

Ajánlja hajnyíró ollók, valódi angol borotva és minden ezen szakba vágó cikkekben dusan felszerelt raktárát. Köszörülésre beküldött borotvák jótállás mellett a legrövidebb idő alatt a legjobban köszörültenek.

Pontos árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

7-7

NÓGRÁDI BOROTVÁLÓ-SZAPPAN!

Fellümlja az eddigi összes szappanokat. Jó tulajdonsága, hogy nem szárad, kellemes illatu, habja kemény és szép fehér. 1 kiló 50 kr., postán szállítva 5 kilós csomagban. Kellemes illatu hajuszpedró tubuszban, 12 drb. 85 kr.

Kitünő haj- és szakállfestő folyadék

30 grammos üvegben, 24 üveg ára 10 frt, kefével 1 frt 20 krral drágább.

ZOMÁNCZÓZOTT BÁDOGBÓL

habverő- és lemosó-tálak, fehérek mint a porcellán, könnyű és törhetetlen, 1 drb habverő 70 kr., nagy lemosó 1 frt 30 kr., házhoz vivő kicsi 55 kr., kis tányérok olaj- és vizes üveg alá 12 drb. 3 frt, ezen tányérek nagyon ezélszerűek, mivel az üvegek nem vágódnak hozzá. Utánvét mellett kapható

FOGEL MÁTYÁS fodrásznál LOSONCZON.

Csomagolás nem számítatik.

Főraktár BUDAPESTEN: BREITFELD ALAJOS Dorottya-uteza 13. sz.

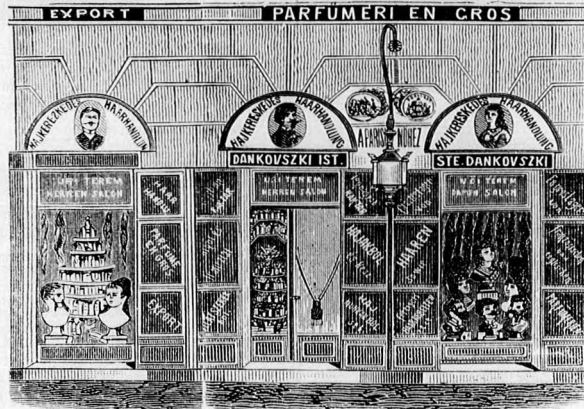
LE ROSIER
francia cég
egyedüli képviselője.

LE ROSIER
francia cég
egyedüli képviselője.

DANKOVSKY ISTVÁN

illatszergyára s nagybani raktára
MINDEN BEL- ÉS KÜLFÖLDI PIPERE- ÉS ILLATSZEREKBE.
Budapest, V., József-tér 2. sz.

Legjobb bevásárlási forrás következő az illatászatban szükségelt különlegességekre, úgymint:

Eau de Quinine, Eau de Portugal, Champonig, Eau Athenienne, Eau Tonique, Eau vegetale, Vinaigre de Violette,

ROB CREENSILL-féle salycil szájvíz, fogpor és fogpép.

Viaszkhajkenőcsök. Brilliantinek. Bandolinek. Hajfestőszerek. Toilette-szappanok.
Hajolajok. Bajuszpedrők. Hajkenőcsök. Vinaigerek. Aetherikus olajok.

Nagybani hajkereskedése és gyára.

Legnagyobb raktára haj és hajféllekből, úgymint: Hajfonatok, női hajválasztékok, színházi parókák haj és pamutból. Különlegességek úri és női parókák és félparókákban. — Gazdag választéka a fodrászathoz szükséges minden eszköz és cikkeknek úgymint: Valódi angol gerebenek, úgyszintén kartácsok, hajfodorító-vasak, hajsütő és sörtetisztító-gépek, fodrászfésűk borotvák és ollók, fodrász- és hengerkefék, paróka-fejek, pipere-berendezések stb. — Francia **Bariquand**-féle kítinő hajvágó-gépek 3m. 7^m/_m, 10^m/_m vágóhosszal két nikkel-fésűvel drbja 5 frt. Bariquand szakállvágó-gép 1^m/_m vágóhosszal 3 frt 50 kr. Ugyanaz: amerikai rendszer szerint két nikkel-fésűvel 6 frt és szakállvágógép 4 frt. Valódi amerikai Brown és Sharpe-féle hajvágó-gépek nikkelrezeve 1^m/_m vágóhosszal 5 frt, 3^m/_m vágóhosszal 5 frt 50 kr., 6^m/_m vágóhosszal 6 frt, 10^m/_m vágóhosszal 6 frt 50 kr.

Hajlánczok és mindennemű hajfonó-munka saját gyárából. Borotváláshoz való legjobb minőségű hamburgi szappan, mely Magyarországbán eddig még nem vala bevezetve; kilója 60 kr. Kettős arcfecskendő drbja frt 1, 1.50, 1.80.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.